

Tổ chức chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo mạng điện tử

Ngày nhận bài: 27/12/2022 | Ngày phản biện: 29/12/2022 | Ngày xuất bản: 04/01/2023

Tác giả: Lê Khánh Duyên

Tóm tắt: (LLCT&TTĐT) Ngày 22.10.2018, Bộ Chính trị khóa XII ban hành Nghị quyết số 35-NQ/TW “về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Triển khai thực hiện Nghị quyết trên, thời gian qua báo mạng điện tử đã tổ chức chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng để truyền tải thông tin mang tính chuyên sâu, phù hợp với sự phát triển, hướng đến đối tượng công chúng cụ thể.

Vai trò của chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Đảng ta nhiều lần chỉ rõ, báo chí cách mạng phải làm tốt chức năng tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, phát hiện, khẳng định và nhân rộng ra toàn xã hội cái hay, cái đẹp, những điển hình, những nhân tố mới; đồng thời, phải tích cực đấu tranh phê phán cái xấu, tiêu cực, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Để đảm bảo thực hiện tốt thông tin, tuyên truyền về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, các tờ báo đã đặc biệt quan tâm, đầu tư bài bản nhiều chuyên mục, tuyển bài sâu sắc, phong phú, chất lượng. Chuyên mục có vai trò quan trọng không chỉ với chính tờ báo, mà còn đối với người làm báo và độc giả của tờ báo. Cụ thể là:

Đối với độc giả của tờ báo, sự phân chia, tổ chức sắp xếp các nội dung bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng theo từng chuyên mục riêng trên báo mạng điện tử giúp công chúng dễ lựa chọn trong việc tiếp nhận thông tin, tiếp cận nhanh chóng những tri thức, kinh nghiệm về công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, tìm đúng các chủ

đề, đề tài, giải đáp trúng những vấn đề người đọc đang quan tâm. Thông tin kịp thời và đầy đủ những vấn đề trên sẽ đem lại cho công chúng nhận thức đúng đắn và sâu sắc về Đảng và sự nghiệp cách mạng của Đảng. Từ đó thôi thúc công chúng suy nghĩ và hành động một cách nhiệt tình, sáng tạo, khoa học; đoàn kết toàn Đảng, toàn dân, vì mục tiêu, lý tưởng cao đẹp: Dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Đối với tờ báo, chuyên mục tạo nên phong cách tờ báo và là sợi dây giữ mối quan hệ lâu dài với công chúng. Nó có vai trò thu hút độc giả cho tờ báo. Nhiều độc giả truy cập vào một tờ báo thường xuyên là muốn theo dõi một dòng thông tin, một chuyên mục nào đó trên báo. Các tờ báo nếu xây dựng được chuyên mục về bảo vệ nền tảng tư tưởng Đảng đảm bảo chất lượng, hấp dẫn sẽ thu hút được lượng lớn độc giả quan tâm chủ đề này và xây dựng sự gắn kết của họ với tờ báo. Đồng thời từ nhóm độc giả, tìm ra được những cộng tác viên có bản lĩnh chính trị nghề nghiệp và nghiệp vụ chuyên môn vững vàng trở thành nguồn lực nòng cốt cho tờ báo.

Đối với đội ngũ làm báo, chuyên mục góp phần nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị của đội ngũ làm báo trong công tác tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Chuyên mục là tài liệu cung cấp những thông tin thời sự chính thống, quan trọng, tiếng nói nói của Đảng, Nhà nước, cầu nối quan trọng giữa Đảng với nhân dân. Bằng việc nghiên cứu các thông tin qua chuyên mục, nhận thức của đội ngũ cán bộ làm báo sẽ từng bước được nâng lên, nhất là về mặt chính trị, tư tưởng; nắm vững các quan điểm, đường lối của Đảng.

Một số hạn chế

Chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo mạng điện tử đã luôn hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích, bám sát thực hiện đời sống xã hội, tích cực tuyên truyền, định hướng tư tưởng quần chúng nhân dân, phản ánh nhiều chiều phong phú về công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Mặc dù đạt nhiều kết quả quan trọng, song công tác tổ chức chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo mạng điện tử hiện nay còn tồn tại một số bất cập.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự

diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” đã chỉ ra những yếu kém như: “Chưa chủ động và thiếu giải pháp phù hợp để định hướng thông tin trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và công nghệ thông tin, mạng xã hội phát triển mạnh mẽ. Việc quản lý thông tin còn lỏng lẻo, thiếu giải pháp đủ mạnh để đấu tranh có hiệu quả với các thông tin sai lệch, phản bác lại những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, phần tử cơ hội và bất mãn chính trị”⁽¹⁾.

Đại hội XIII của Đảng thẳng thắn đánh giá: “Công tác đấu tranh phản bác, ngăn chặn các thông tin xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi còn bị động, thiếu sắc bén, tính chiến đấu chưa cao”⁽²⁾. Mới đây, Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII cũng chỉ rõ: “Chưa phát huy đầy đủ sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch...”⁽³⁾.

Thực tế khi khảo sát một số chuyên mục về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên nhandan.vn, hanoimoi.com.vn, qdnd.vn cho thấy số lượng tin, bài phản ánh trong chuyên mục còn hạn chế so với các lĩnh vực thông tin khác. Theo khảo sát năm 2021, nhandan.vn có 196 tin (trung bình 16 bài/tháng), qdnd.vn có 225 tin, bài (trung bình 18 bài/ tháng) và hanoimoi.com.vn có 68 tin, bài (trung bình 5 bài/ tháng). Số lượng này tương đương lượng tin, bài một ngày hoặc một tuần các chuyên mục, chuyên trang như kinh tế, quốc phòng – an ninh, xã hội, giáo dục trên các báo khảo sát. Điều này tác động không nhỏ đến khả năng định hướng dư luận trước những đợt tấn công chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng.

Một số cơ quan báo chí thiếu tính chủ động, kịp thời trong đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, chưa thực sự nhạy bén trong nắm bắt thông tin, phân tích. Điển hình khi Việt Nam tổ chức lễ ra mắt Quỹ Vaccine phòng, chống Covid-19 tại Hà Nội, tối 5.6.2021, một số tờ báo nước ngoài đã đăng tin khiến người đọc có thể nghĩ sai về một chủ trương đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta. Tờ The Korea Times ở Hàn Quốc viện dẫn nguồn tin giấu tên nói rằng quỹ vaccine đẩy một số tập đoàn, công ty của nước này đang hoạt động ở Việt Nam vào thế “tiến thoái lưỡng nan”. Trong khi đó, với ngôn từ chua ngoa, thiếu hiểu biết, tờ The Sun ở Anh thì lu loa rằng Việt Nam gửi tin nhắn “xin” người dân góp tiền mua vaccine. Đó là những thông tin hoàn toàn lệch lạc, xúc phạm tới nỗ lực của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam trong cuộc

chiến chống Covid-19. Tuy nhiên trước những thông tin sai lệch này, phải đến 29.10.2021 trên nhandan.vn mới có bài viết "Thống nhất ý chí và hành động trong phòng, chống đại dịch Covid-19" đề cập đến sự việc và phản bác lại quan điểm lệch lạc trên, hanoimoi.com.vn không có các bài viết phản bác nào. Thông tin tuyên truyền phản bác bị chậm, thiếu tính thời sự vì vậy hiệu quả đấu tranh ở một số báo mạng điện tử đôi khi chưa đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn.

Về hình thức, hầu hết các báo mạng điện tử chưa có nhiều đổi mới, cách thức trình bày còn đơn điệu chưa bắt kịp hình thức sáng tạo tác phẩm theo xu hướng báo chí hiện đại. Các tin, bài trong chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng chủ yếu trình bày dưới dạng chữ viết hoặc chữ viết kèm một ảnh, video hầu như không xuất hiện. Ví dụ một số bài "Không để mắc mưu những kẻ dân chủ rởm" đăng ngày 06.04.2021, "Chính là âm mưu phá hoại" đăng ngày 28.04.2021 trên qdnd.vn. ; bài "Trên con đường của Hồ Chí Minh" ngày 09.02.2021, "Những cáo buộc vô căn cứ về vi phạm tự do ngôn luận ở Việt Nam" đăng ngày 29.06.2021 trên nhandan.vn; "Thời đại Hồ Chí Minh" đăng ngày 15.09.2021 trên hanoimoi.vn.

Về nhân sự, đội ngũ cán bộ, phóng viên phụ trách mảng đề tài còn khiêm tốn, năng lực chưa đồng đều. Một số cơ quan báo chí không có lực lượng chuyên trách nội dung đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, hoặc có thì lực lượng còn mỏng, như hanoimoi.com.vn chỉ có 1-2 phóng viên phụ trách và thường kiêm nhiệm nhiều nhiệm vụ ở các chuyên mục khác.

Nguyên nhân của những hạn chế là do sự phối hợp giữa cơ quan chỉ đạo, quản lý, chủ quản báo chí và cơ quan báo chí chưa đồng bộ, còn thiếu chặt chẽ; chiến lược đào tạo cán bộ cho mảng đề tài này chưa thực sự phát huy hiệu quả cao; cơ sở vật chất kỹ thuật chưa được đầu tư phát triển mạnh mẽ; hạn chế trong việc nghiên cứu nhu cầu thông tin của công chúng.

Một số giải pháp

Nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo mạng điện tử hiện nay, cần đẩy mạnh thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, chủ thể quản lý chuyên mục cần nâng cao nhận thức, trách nhiệm đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo mạng điện tử. Đây là yếu tố có ý nghĩa quyết định trực tiếp đến hiệu quả tổ chức chuyên mục. Thực tiễn cho thấy, khi nào, ở đâu ban biên tập, lãnh đạo phòng – ban phụ trách chuyên mục nhận thức toàn diện, đầy đủ vai trò, vị trí quan trọng của công tác đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng thì mảng đề tài này mới được quan tâm đúng mức và mới có thể nâng cao chất lượng, hiệu quả cho chuyên mục và các sản phẩm báo chí.

Hai là, nâng cao chất lượng nội dung và hình thức chuyên mục. Về tổ chức nội dung, chủ động xây dựng kế hoạch tuyên truyền khoa học, dự báo trước âm mưu của các đối tượng phản động. Có kế hoạch cụ thể, khoa học sẽ giúp tờ báo chủ động xử lý các tình huống bất ngờ, chủ động phản bác trước các hoạt động phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng do các thế lực thù địch thực hiện. Khi tổ chức kế hoạch, triển khai thực hiện cần đưa ra hướng dẫn, định hướng cách đưa tin bài thế nào để phóng viên có thể thực hiện nội dung hợp lý, kịp thời và chất lượng. Bên cạnh đó, cần tăng cường tính phản biện trong các tin, bài về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; tìm kiếm các góc tiếp cận thông tin mới; bổ sung các mảng đề tài còn thiếu nhằm hoàn thiện công tác tổ chức nội dung chuyên mục.

Về hình thức chuyên mục, cần thực hiện xây dựng các chuyên mục, chuyên trang cố định, cụ thể, rõ ràng về đề tài “bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”; tăng cường nhiều thể loại bài viết khác nhau; ứng dụng hình thức sáng tạo tác phẩm báo chí hiện đại như Infographic, Video, Audio, Megastory,...; thiết kế giao diện chuyên mục thích ứng với các thiết bị điện tử thông dụng; tổ chức thông tin, tuyên truyền đa ngôn ngữ.

Ba là, nâng cao trình độ nhân lực của chuyên mục. Đội ngũ phóng viên, biên tập viên là những người trực tiếp tạo nên chất lượng các tác phẩm báo chí. Vì vậy, nâng cao trình độ đội ngũ này là một nhiệm vụ quan trọng và cần được tiến hành thường xuyên. Chú trọng bồi dưỡng nâng cao kiến thức về báo chí, đặc biệt là cách tiếp cận phương pháp viết báo hiện đại, làm báo đa phương tiện gắn với bồi dưỡng nâng cao kiến thức công tác Đảng, công tác Chính trị.

Ngoài ra, quan tâm phát triển nguồn cộng tác viên dồi dào, chất lượng. Dù đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên của mỗi tờ báo có đông đảo đến đâu thì đội ngũ cộng tác

viên vẫn là lực lượng quan trọng, nòng cốt trong công việc viết bài, đóng góp làm nên chất lượng và sự hấp dẫn của chuyên mục. Muốn có được đội ngũ đó, tờ báo phải thật sự kỳ công tìm kiếm, bồi dưỡng và khuyến khích họ gắn bó với chuyên mục và tờ báo.

Bốn là, tăng cường cơ sở vật chất, kỹ thuật công nghệ. Cơ quan báo chí cần tăng cường cơ sở vật chất, trang bị các phương tiện, thiết bị làm việc hiện đại cho những người trực tiếp tham gia tác nghiệp báo chí. Những thiết bị hiện đại, như máy tính xách tay, máy ảnh kỹ thuật số công nghệ cao, phần mềm rà quét thông tin để phát hiện sớm những vấn đề nóng trên internet cần được ưu tiên.

Ngoài ra, cần xây dựng hệ thống thông tin tư liệu, số hóa kho lưu trữ ảnh phục vụ công tác thông tin, tuyên truyền của chuyên mục bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Năm là, thường xuyên nghiên cứu công chúng của chuyên mục. Trong lý luận cũng như hoạt động thực tiễn của báo chí hiện đại, công chúng luôn đóng vai trò quan trọng, quyết định năng lực và hiệu quả của một chiến dịch. Do vậy nhiệm vụ đầu tiên khi tiến hành một hoạt động truyền thông báo chí chính là nghiên cứu công chúng. Thông qua nghiên cứu công chúng người làm chuyên mục sẽ nhận ra những hạn chế, những thiếu sót, biết được yêu cầu đòi hỏi của người đọc, người xem từ đó có thể đưa ra những thay đổi về nội dung và hình thức một cách hợp lý và khoa học. Ngoài ra nghiên cứu công chúng còn cho thấy mức độ quan tâm của công chúng đối với chuyên mục, góp phần dự báo khả năng tồn tại và phát triển của chuyên mục./.

Tài liệu tham khảo

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2016): Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII, Văn phòng Trung ương Đảng, H, tr.27.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, H, tr.91, 183.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): Kết luận số 21-KL/TW ngày 25.10.2021 về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa".